

Regio unde dicta
Situs.

Soli fertilitas.

Flumina.

Montes.

HAC Tabula duæ regiones in Regno Neapolitano peragrandæ succedunt, *Aprutium & Terra Laboratoris*. Priorem *Aprutium*, *Abruzzo* vernacule hodie vocant Itali. Fines ejus constitui solent ab Ortu Apuli Dauni cum amne Phiterno : ab Occasu Sabini & Picentes cum Truento fl. qua Septentrio est, Mare Hadriaticum : qua Meridies Picentini, Campani, Marfi, Æquicoli, secundum Apenninum Montem ultra citraque ex parte habitantes. Regio summa gaudet Cœli salubritate & incredibili Incolarum frequentia : amœna est & commoda versus Mare, sed montibus aspera in Mediterraneis. Præter alia Crocum abunde mittit, nutritque Animalia innumera. Hodie hujus tractus Caput *Aquila*. Condidisse eam perhibent Langbardos : Carolum inde Martellum vel ut aliis placet, Fridericum I Imp. mœnibus cinxisse, munisseque : Colonis Civium jure, & civitati *Aquila* nomine assignato ab signo Cæsareo, vel potius ab fausto *Aquila* nomine. Ea autem brevi maximis incrementis ita auxit, ut civitatum reliquarum principatum in hac regione facile nunc obtineat. Sunt præterea *Guastum Amontum* vernacule *Guasto di Amone* : Plinio Melæque *Histonium* : *Istonium* Pt. sine aspiratione. *Lancianum* celebre Emporium : quo quotannis mensibus Majo & Augusto Italiæ, Inlurici, Siciliæ, Græciæ, Asiæ & reliquarum mundi partium Negotiatores ad frequentissimum conveniunt Mercatum. *Sulmo* Σελμῶν Pt. & Σελμων Str. Hodie *Sulmona* est teste Leandro : aliquibus male *Serrmona* dicitur. Urbs est pulchritudine loci, frequentia populi, aquarum abundantia in primis nobilis. Ovidii patria. *Chieti*, vel *Civita Cheto* vulgo, Urbs Archiepiscopalis. *Asculum* antiquissima Civitas, *Asclum* Antonino. Plin. nobilissimam *Piceni Coloniam* appellat. Iacet plano patuloq; campo, munitissimo in loco, inœnibus firmis. Ab una parte Mons sublimis in quo sita est Arx : ab altera Truentus ripis præ altis munit. *Beneventum* auspicatius mutato nomine, quum initio appellaretur *Maleventum*, ab *Malo Vento*, quem injuriosum & horribilem sæpe patitur, *Beneventi* vulgo. Situ urbs est admodum oportuno, & amœno, summa agrorum bonitate præstans. *Sora* vicina est Liri Amni : populo haud infrequens, tituloque Ducatus ornata. *Aquinum* Pt. Nobilitavit hanc patriam suam *Thomas* magnus Philosophus, *Aquinas* hinc cognominatus. Nomen retinens collapsa pene jacet, vestigia præferens pristinae amplitudinis : Comitatus habens titulum. Reliqua describere Opida chartæ angustia prohibeor. Flumina hic *Phitermus*, quo Samnium ab Apulia dividitur : *Fortore* vulgo. Ejus in Tiferno monte fons est, haud procul a Boviano. Exonerat se in Mare Hadriaticum juxta Lesinensem Lacum. *Trinius* quod *Portuosum* notat Plin. *Asinella*, *Sentus*, *Sangrus*. Sunt item *Morus*, *Feltrinus*, *Pescara*, *Aternus*, *Rasentus*, *Orta*, *Liberata*, *Salinus*, *Plumba*, *Vomanius*, *Turdimus*, & alia. Montes porro in Samnitibus adeo sunt excelsi, ut etiam ipsos Apenninos superent. Inter eos *Mons Virginis*, ob D. Mariæ Templum nominatissimus. *Maiella* amplitudinis vastissimæ ad censum difficillimus, rupibus asperrimus. Cacumen perpetua nive tegitur : multa herbida habet prata : plurimos effundit Fluvios : Silvis superbit immensis, Ferarum copia scatentibus : præcipue Vrsorum : Rupibus etiam abruptis horret plurimis. Sunt & Iuga Apennini : quæ *Montes Tremuli* vocantur.

Terra